

פרוטוקול מס' 129

מישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה
ביום ג', ל' בחשוון תשל"ו - 4.11.75, שעה 08.30

נ כ ח ר :

חברי הוועדה:
י. ארידור - יו"ר
י. בארי
א. גיבלבר
א. יריב
ב. מואב
ב. צ. קשת
ד. קורן

מוזמנים:

ד. ברזילי - ראש עיריית חדרה
ז. מליון - מרכז השלטון המקומי
מר מוניץ -
מר לפיד - עיריית ת"א
מר רוחם - משרד הפנים
מר שפט -
מר מקוביץ -
מר לוי -
מר גלס - המשפטים

מוזכיר הוועדה:

י. ברזני

ר ש מ ה :

א. אדלר

סדר-היום:

1. חוק הרשויות המקומיות (חרנים לאנטנות טלביזיה ורדיו);
2. חוק הרשויות המקומיות (יעוץ משפטי).

102 -

(17/11/75 ביום 4.11.75)

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. ארידור:

1. חוק הרשויות המקומיות (חרנים לאנטנות טלביזיה ורדיו)

היו"ר י. ארידור:
הדיון בחוק זה נסתיים, אבל לא מצאתי בפרוטוקול רישום של החלטה פורמלית על קבלתו והעברתו לכנסת לקריאה|סופית, ואני מציע אפוא שנצביע היום פורמלית. חברים שיש להם הסתייגויות מתבקשים להמציא אותן למזכיר עד מחר בבוקר.

ב.צ. קשת:
אינני זוכר בדיוק, אבל נדמה לי שלא במקרה לא היחה החלטה פורמלית, משום שנשאר עוד משהו לבירור בחוק הזה.

מר גלם:
הבעיה היחה של ניסוח בלבד, וניסוחתי את החוק בהתאם להנחיות שקיבלתי מן היו"ר.

מחליטים: לאשר את החוק ולהניחו על שולחן הכנסת לקריאה סופית.

מר רותם:
לפני שנעבור לסעיף הבא בסה"י ברצוני למסור ידיעה בעקבות שאילתה של היו"ר הוועדה.

ביום ו' פורסמה בעתונות הודעה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה כאילו במגזון הממשלה ובעיריות נוספו כ-10 אלפים עובדים חדשים מוצמבר ועד יוני. מה שנוגע לרשויות המקומיות אני מבקש להודיע שלא נתווסף בהן באותה תקופה כמעט אף עובד אחד, וכל הידיעה לגבי הרשויות המקומיות מצוצה מן האצבע. בדקתי במחלקה לאוטומציה המכינה את המשכורות. בתקופה זו לא נתקבלו ברשויות המקומיות עובדים חדשים, אולי פרט לעובד זמני פה ושם כגון לנקיון ערב פסח וכו'.

היו"ר י. ארידור:
מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה טרם קיבלתי חשובה סופית, אבל כחשובת ביניים נמסר לי שהפרסום בעתונות איננו משקף במדוייק את הודעת הלשכה.

ב.צ. קשת:
אם מפטרים בעיריה פלונית 50 עובדים ומקבלים 60 חדשים - האם זה מסתכם ב-10 או ב-60?

מר רותם: ב-10.

היו"ר י. ארידור:
נחה אפוא לפירוט מהלשכה לסטטיסטיקה. מכל מקום, ויכוחים בין משרדי ממשלה יכולים להיות על דעות אבל לא על עובדות.

2. חוק הרשויות המקומיות (ייעוץ משפטי)

סעיף 5(3)

מ. שפט:
מדובר ביועץ משפטי של עירייה המועסק במשרתו באופן חלקי, ועוסק גם בעבודות שאינן במסגרת הרשות המקומית. במקרה כזה יוטלו עליו מגבלות שונות, שאחת מהן היא שאין בעבודתו זו משום תחרות בלתי הוגנת עם מי שאיננו עובד הרשות.

בישיבה קודמת נתעוררה השאלה מהי "תחרות בלתי הוגנת"; האם הכוונה למשל גם לכך שיועץ משפטי כזה יוכל להסתפק בשכר נמוך יותר מלקוחותיו משום שאין לו הוצאות על משרד וכו' בהיותו יועץ משפטי של העירייה. לנו נראה שההגדרה היחידה של "תחרות בלתי הוגנת" יכולה להיות רק בשטח של נקיון-כפיים. משום שאין ל"תחרות בלתי הוגנת" קריטריונים מדוייקים, זה ענין של תחושה בלבד. לעצם קביעת הסעיף תהיה השפעה פסיכולוגית מרסנת על עובדי הציבור. לא נראה לנו שהכוונה היא לתעריף מוזל למשל, משום שלשכת עוה"ד יש תעריף-מינימום. יחד עם זה, אני חוזר ומודה שאין לנו ניסוח טוב יותר. אבל הסעיף עומד בפקודת העיריות במכלול דומה, ועד היום הוא לא עורר בעיות מיוחדות.

היו"ר י. ארידור:
אם הסעיף הזה קיים בחוק העיקרי - אי-אפשר שלא לכלול אותו גם בחוק הזה, כי אחרת יתפרש כאילו בכל מקום אסורה תחרות בלתי הוגנת ורק כאן לא. ואם צריך לתקן - צריך לתקן בכל מקום בו מופיעה ההגדרה הזאת.

ב.צ. קשת:
אני מקבל את נימוקיו של היו"ר, אבל לגופו של ענין טוב היה לתקן זאת גם בחוק הכללי. משום שדווקא במקצוע הזה זהו פתח לכל מיני דברים לא נעימים. מה שלא יעשה עוה"ד של העירייה - מישהו יוכל לטעון שזוהי "תחרות בלתי הוגנת". עצם העובדה שהוא מייצג את העירייה ועוסק גם בעניינים פרטיים היא כבר תחרות בלתי הוגנת, כי ברור שיותר נוח יהיה לפנות במקרים מסויימים לעו"ד שיש לו מגעים בעירייה וכו'. אין לי חשובה לדבריו של היו"ר, אבל אולי יחשבו המשפטנים על פתרון.

מ. שפט:
כל השירות הציבורי פועל עם הסעיף הזה. הוא קיים במערכת הממשלתית, ששם מרשים (אם כי במסורה) עבודות חוץ, ועובד שרוצה לעבוד עבודת חוץ צריך לחתום על טופס האומר שעבודתו לא תעמוד בתחרות בלתי הוגנת עם אדם שאיננו עובד מדינה. מנסיוני כיועץ משפטי של המשרד אני יודע שהיועץ המשפטי של כל משרד צריך לאשר בקשה כזאת של אדם לעבוד גם עבודת חוץ, ואת הקביעה שאין כאן תחרות בלתי הוגנת הוא עושה עפ"י חוש בלבד.

ד. ברזילי:
סעיף (4) להלן פותר למעשה את הבעיה שמתעוררת בסעיף (3). הכוונה היא למעשה למנוע קבלת ייעוץ הקשור בפעולות העירייה, שאז יכול קליינט להעדיף עו"ד שיש לו קשרים עם העירייה. לא נראה לי שהכוונה היא ליועץ משפטי ברשות אחת שעושה שירות עבור קליינט ברשות מקומית אחרת ומנצל את הידע שלא בעבודת רשויות מקומיות וכו'. סעיף (4) בא למעשה לסגור כל אפשרות של החקירות עם אדם שיש לו קשר עם אותה עירייה, ולמעשה אפשר לפרש שכל אדם שמסלם מטים לעירייה יש לו קשר עם העירייה. משום כך אפשר לדעתי למחוק בכלל את פסקה (3).

היו"ר י. ארידור:
לא נראה לי שאפשר למחוק את הסעיף הזה אם הוא קיים גם בפקודת העיריות. עכ"פ, גם אם אין הוא מועיל - קשה לי לראות את הנזק שבו.

מר לפיד:
אולי אפשר למזג את פסקאות (3) ו-(4).

היו"ר י. ארידור:
לא זאת השאלה. השאלה היא אם עקרונית דרוש הסעיף (3) או לא.

ב.צ. קשת:
אני מציע לאשר את הפסקה, בגלל הניסוח שהזכיר היו"ר, ויחד עם זה להעביר למשרד הפנים את החושט הוועדה בקשר אליו.

היו"ר י. ארידור:
רצוט בכלל שמשרד הפנים יתן דעתו על הנוסח של סעיף 180(ב) בפקודת העיריות כולו, בגלל המלים "לטובת הכלל" שמרוקנות אותו מכל תוכן.

מר גלס:
בסעיף (3) מדובר על "עובד עירייה", בעוד שביחד הפסקאות של סעיף 5 מדובר על "עובד העירייה". אני מציע אפוא להתאים את הנוסח של פסקה (3) ליחד הפסקאות.

מחליטים: לאשר את סעיף 5(3), תוך פניה למשרד הפנים שישקול את הדעות שהשמיעו חברי הוועדה ביחס אליו, ובתיקון: "עובד העירייה" במקום "עובד עירייה".

סעיף 5(4)

היו"ר י. ארידור:
הבעיות שמתעוררות כאן זהות לאלו שמתעוררות בפסקה הקודמת, ומטעמים דומים אני מציע לאשר את הסעיף, באותה המלצה שאישרנו את הסעיף הקודם.

ב.צ. קשת:
מה פירוש "קשר ענייני"?

מר גלס:
למשל: חינוך.

היו"ר י. ארידור:
אולי כדאי להוסיף כאן מה שנאמר בפקודה העיקרית בפסקה (5): העובד הצהיר על הפרס שקיבל בעדה, כלומר: הוא צריך להצהיר מה ההכנסות שלו.

מר שפט:
השאלה היא כתי ואיך יצהיר. מראש אין הוא יכול להצהיר על הכנסותיו. האם הכוונה היא שיצהיר בסוף השנה, במקביל לדיוח מס-הכנסה?

היו"ר י. ארידור:
אני רואה שאין בטיה בוועדה להוסיף את הפסקה הזאת, ואני מותר עליה.

טעיה 6

מר רוטם:

משרד הפנים עומד בסעיף זה על
הנוסח המקורי המופיע בחוברת-הכחולה,
לפיו רשאי השר לקבוע בתקנות סוגי עסקאות שהרשות המקומית לא תעשה אלא
לאחר שקיבלה לגביהן את חוות דעתו של היועץ המשפטי. לפי הנוסח הלבן
יש הכבדה עצומה על הרשות המקומית, שהיא לא תוכל לעמוד בה. לא ייחכן
לדרוש שכל חוזה וחובה יקבל בנפרד חוות דעת מראש של היועץ המשפטי.
לשם כך צריך יהיה להוסיב מנגנונים עצומים, והדבר יעכב פעולות ללא סוף.
צריך לקבוע רק דברים מסויימים שבהם חייבים לקבל חוות דעת של היועץ
המשפטי, ולא יותר.

לא מזמן קיבלה הכנסת חוק בחירות
ישירות לראשי רשויות מקומיות, משום שרוצים לתת להם קרדיט מסויים.
אני חושב שכל ראש רשות שיש לו קצת אחריות ידע לדעת מתי עליו לדרוש
חוות דעת של היועץ המשפטי. משום כך אני חוזר ואומר שאנחנו עומדים על
ההצעה המקורית.

ב.צ. קשת:

איך אפשר לקבל חוות דעת בכתב מאת
יועץ משפטי שהרשות חייבת למנות?

ושעוד טרם מינתה?

היור' י. ארידור:

ח"כ קשת צודק. אני גם תומך בהערתו
של מר רוטם. לי נראה שסעיף 6 כפי
שמנוסח בנוסח הלבן יכביד מאד על הרשויות המקומיות. אני הייתי מנסח
את הסעיף כך: משרד הפנים רשאי לקבוע סוגים של עסקאות שהרשות לא תעשה
לפני שתשמע את חוות הדעת של היועץ המשפטי. יחד עם זה הייתי מקבל את
הסיפא כפי שמופיע בנוסח הלבן: חוות דעת משפטית בכתב. עי"כ אנו עונים
על השאלה של ח"כ קשת, כי אין פירוש הדבר דווקא היועץ המשפטי עובר
העיריה.

מר גלס:

אם נקבל את ההצעה הגורפת שבסעיף 6
לפי הנוסח הלבן, ניכנס לעניינים
קטנים ביותר בעבודת העיריה. בדרך כלל כשמדובר על חוזה - מצטייר
לפנינו מסמך כתוב, מפורט, עם סעיפים וסעיפי-משנה, מבוטל וכו'. אבל
למעשה חוזה הוא כל הסכם, אפילו כזה שנערך בצורה בלתי פורמלית. וקשה
לדרוש חוות דעת מראש של היועץ המשפטי לגבי כל הסכם כזה.

היור' י. ארידור:

מה גם שזה יכול גם הסכם בדבר
העסקתו של היועץ המשפטי, הסכם שלא
יוכל להתבצע לפי הסעיף הזה ללא אישורו של היועץ המשפטי.

מר גלס:

כולל אפילו שליח שיוצא לקנות קופסת
גפרורים. זוהי תוצאה אבסורדית, ולא
לכך כוונת הסעיף. משום כך גם אני מציע להשאיר את המיון לשר הפנים,
אלא אם הוועדה מוכנה לקבוע בגוף החוק פירוט של מקרים בולטים ביותר
שלגביהם אפשר לדרוש חוות דעת של היועץ המשפטי. אולי אפשר לומר: אותם
סוגי עסקאות המחייבים מכרז, או עסקאות מקרקעין, או עסקאות ששוויין
עולה על סכום מסויים. אם כי גם פירוט כזה בסופו של דבר הוא שרירותי.
דבר אחד צריך להיות ברור: שרשות מקומית לא תוכל להתחמק מחובתה לקבל
יעוץ משפטי עי"כ שלא תמנה לה יועץ משפטי.

מר רותם:

הבעיה הזאת נפתרה בסעיף 2, בו
אנו מחייבים דעות מקומית למנות לה
יועץ משפטי.

מר לפיד:

סעיף 6 בנוסח הלבן הוכן בעקבות
ויכוח ממצה שנערך בוועדה. אז החלט
שם ישארו הדברים כלליים כפי שמנוסח בחוברת הכחולה - יש סכנה שהחוק
כולו יאבד את ממשותו. משום שלא די בכך שיש יועץ משפטי שכיר בעיריה,
אלא הכוונה היא שהוא ישמש למעשה כלי-עזר להנהלת העיריה. ואמנם החבר
שכאשר יש יועץ משפטי - כמעט שאין נעשות בעיריה עסקאות שאינן עוברות
חתת ידו. ייתכן שאין מקום להרחבה כל-כך כוללת של החובה לקבל חוות דעת
על כל עסקה קטנטונת, אבל בוודאי שמהו מסוג זה דרוש בחוק.

היור' י. ארידור:

אני סומך בעניין זה על שר הפנים
לא פחות מאשר על יועץ משפטי של עיריה
כלשהי. ואני רוצה להדגיש שבחוק הזה מדובר לא על "יועץ משפטי" לעיריה
אלא על "יועץ משפטי", כלומר: אין הכרח שחוות הדעת תימסר דווקא ע"י
יועץ משפטי של הרשות, אלא היא יכולה גם להימסר ע"י כל משפטן אחר.
מה שמוצע בחוברת הכחולה הוא להסמיך את שר הפנים לקבוע בתקנות, שיהיו
מפורטות מאד, את סוגי העסקאות שיחייבו קבלת חוות דעת משפטית. קביעה
מפורטת כזאת אין לה מקום בחוק, ואני מציע כאמור לסמוך על שר הפנים.
משום כך אני חוזר ומציע לקבל את הנוסח כפי שמופיע בחוברת הכחולה,
בתיקון שבסיפא: בדבר חובת קבלת חוות הדעת המשפטית בכתב.

י. בארי:

בארץ לא נהוגה ההבחנה הנהוגה
באנגליה בין contract ובין
deed. אבל אין ספק שהכוונה כאן היא לחוזה בכתב. וצדק מר לפיד כשאמר
שוועדת-המסנה החלטה בעניין זה, ובסופו של דבר סברה שאם העיריה מקשרת
בחוזה, להבדיל מהסכם - דרושה על כך חוות דעת בכתב, פרט לדברים
שלגביהם יקבע שר הפנים בתקנות אם הם חייבים או לא חייבים בקבלת חוות
דעת משפטית בכתב.

מר גלס:

אם כך, צריך לכתוב בסעיף 6
חוזים בכתב ולא חוזים.

א. גיבלבר:

אני כמו היור' סבור שהנוסח שבחוברת
הכחולה טוב יותר, ואפשר לסמוך על
השר ותקנותיו. יחד עם זה, אני מציע לכתוב "השר יקבע" במקום "השר רשאי
לקבוע".

ב.צ. קשת:

אולי אפשר לקבל את הנוסח שבחוברת
הכחולה בתוספת הערה שהשר יביא את

התקנות לוועדת הפנים?

מר שפט:

אין התנגדות.

ב.צ. קשת:

מר רותם ויבר על ראש עיר בעל
סמכויות לפי חוק הבחירות החודש. עדיין
איננו יודעים כיצד יתפתחו העניינים בשטח זה, ולא יזיק שהוועדה תראה
איך מגדיר שר הפנים את העניין.

הי"ר י. ארידור:

אני מציע לנסח את סעיף 6 כך:
"שר הפנים יקבע בתקנות, באישור

ועדת הפנים של הכנסת, סוגי עסקאות שרשות מקומית לא תתקשר בהן אלא
לאחר שקיבלה על העסקה חוות דעת משפטית בכתב".

י. בארי:

מכאן נובע שהוועדה תקבל רק את אשר
שר הפנים מביא לפניה, ואילו אנחנו
רצינו לכבול את ידי השר שבסוג אחד של חוזים בכתב הרשות חייבת לקבל
חוות דעת בכתב. ההצעה של הי"ר איננה ממצה את הענין, משום שנשאלת השאלה
היכן אנו יכולים לאלץ את השר לקבוע סוגי עסקאות מטויימים שיהיו חייבות
לקבל חוות דעת משפטית בכתב.

הי"ר י. ארידור:

על כך נדון כשיביא לנו השר את
הצעת התקנות.

ב. מואב:

אני הייתי מציע לשלב את ההצעה של
הי"ר עם ההצעה שבנוסח הלבן: שרשות
מקומית לא תתקשר בחוזים אלא לאחר שקיבלה חוות דעת משפטית בכתב על
העסקה, ולאחר מכן נוסיף: לגבי עסקאות נוספות - יקבע שר הפנים תקנות
באישור ועדת הפנים.

הי"ר י. ארידור:

כל הזמנה של ניירות-מסרד היא חוזה
בכתב, ואין הכוונה להביא גם חוזים
כאלה לצורך בקבלת חוות דעת משפטית בכתב. על כן הוצע ששר הפנים הוא
שיקבע בתקנות פירוט של סוגי העסקאות החייבות בחוות דעת משפטית, וועדת
הפנים תדון בהצעת התקנות.

ב. מואב:

אני עומד על דעתי. יש לנו חוקים
רבים הקובעים שר יקבע בתקנות,
והתקנות עדיין לא נקבעו. לדעתי זהו הסעיף המרכזי בחוק, הנותן לו
שיניים. ואם איננו קובעים בסעיף הזה משהו כובל, ואיננו אוטורים שחוזים
מטויימים חייבים לעבור דרך היועץ המשפטי - אני חושב שכל החוק הזה הוא
חסר ערך. עכ"פ, אינני חושב שבגלל חוזים פעוטי-ערך צריך לוותר על מהותו
של החוק כולו. כי חוזים פעוטי-ערך של קניית עפרונות יכולים להיות
סטנדרטיים, והיועץ המשפטי יתן להם אישור כולל מראש.

ב.צ. קשת:

כאן טמונה הסכנה שזה יהיה סטנדרטי,
וקונים אצל סוחר אחד במשך 20 שנה,
מפני שהוא אחיו או גיסו של מישהו.

ב. מואב:

יש סכנה גדולה יותר: שהסכמים עם
אבנר תומר לא יעברו דרך היועץ
המשפטי.

ד. ברזילי:

נוטים לשכוח ששר הפנים ממונה על
תקציב של 5 מיליארד לירות. ואם הוא
טוב לזה - אפשר לסמוך עליו שיועץ אילו חוזים להתיר בלי צורך בחוות
דעת משפטית, ואילו לא.
כשמדברים על חוזים בכתב ברשויות
מקומיות - נכון שכל עסקה היא "הסכם". אבל רוב החוזים הם סטנדרטיים,

ד. ברזילי:

לא לרשות בודדת. למשל: חוזים לקבלת הלוואות בבנקים. מה גם שאני בטוח שגם החוזה עם אבנר תומר היה בסדר מבחינת התנאים החוקיים. מה שהפיל את עיריית אילת היה התנאים הכספיים, לא החוקיים. וזה לא ענין של היועץ המשפטי. יש חוזים סטנדרטיים למאות שנחתמים עם הבנקים לקבלת הלוואות, ואם על כל חוזה כזה יצטרכו לקבל בכל פעם חוות דעת של היועץ המשפטי - לא נצא מזה.

מדוע לא חבקש מראש אישור כללי?

י. בארי:

זה הרע שבדבר. כי אם אומרים "כל חוזה" - הכוונה היא לכל חוזה מטש.

ד. ברזילי:

לכן, אילו אפשר היה להכניס לחוק עצמו רשימה מפורטת של העסקאות המחייבות חוות דעת משפטית - אולי היה בזה פתרון. אבל הרי אי-אפשר לצפות מראש את כל האפשרויות, ולכן אני מציע להשאיר זאת לשר הפנים ולתקנות.

א. גיבלבר:

הריון בחוק זה לא בא כתוצאה של קטסטרופה אלא בעקבות צורך שנתעורר במציאות. לא רצינו להפוך את היועץ המשפטי למפקח ומבקר של הרשות המקומית, אלא למשרתה. ואם הכוונה היא לחוזים מסויימים - הנוסח שבחברת הכחולה הוא הטוב ביותר. לגבי הפירוט אפשר לסמוך על שר הפנים, ומה גם שאנו קובעים שהתקנות יובאו לפני ועדת הפנים.

אני חוזר ואומר שאני עומד על דעתי. אחרת לא נעמוד במה שמצפים מאתנו בחקיקה.

ג. מואב:

הצעת היר"ו היתה מצד אחד לחייב את שר הפנים להתקין תקנות, ומצד שני

חד גלם:

לסייג זאת בכך שהחייב יהיה קשור בקבלת אישור של הוועדה. וכאן מתעורר קושי: בדרך כלל כשיש שותפים בהתקנת תקנות - גם הרשות המבצעת וגם הכנסת - הדבר נעשה בהסכמה הדדית. אם אחת מהשתים איננה מסכימה - לא יהיו תקנות.

אולי אפשר להפוך את סדר הסעיף, לאשר את הנוסח הלבן אבל לדחות את תחילת תקפו של הסעיף לששה חודשים, ובינתיים לתת לשר הפנים סמכות לפטור עסקאות מסויימות מתחולתו?

לכך אני מסכים.

ג. מואב:

גם אני רציתי להציע משהו דומה. היות ומספר סעיפים בחוק בלאו הכי ייכנסו לתוקף רק בעבור ששה חודשים - אולי בכלול ביניהם גם את הסעיף הזה, ועד אז נקבל הצעת תקנות מאת השר. אבל אז אני מציע שגם שינויים שיחולו באותה רשימה ייכללו בזה.

י. בארי:

אין לי התנגדות לומר שמע"ף 6 ייכנס לתוקף בעבור ששה חודשים (סעיף 9).

היר"ו. ארינדר:

אולי כדאי בכלל שנדחה את הגשת החוק בחדשיים, ועד אז יתקין השר

י. בארי:

את התקנות?

מר רותם:

אני מבקש לראות את החוק הזה כדבר נסיוני. עדיין איננו יודעים בדיוק אילו חוזים צריכים להיכלל בתקנות. צורך להוציא מספר חוזים מכלל החובה לקבל חוות דעת משפטית, משום שהדבר לא יעמוד במבחן המציאות או בעומס העבודה. צריך גם לזכור שאם יתקבל הנוסח הלבן - גם הצד השני לחוזה ידרוש בכל מקרה חוות דעת משפטית של היועץ המשפטי של העירייה. עכ"פ, כמה חוזים חתמה עיריית ת"א בלי שקיבלה לפני כן חוות דעת של היועץ המשפטי שלה? הרי שום חוזה רציני לא יוצא מבלי שיוכן ע"י היועץ המשפטי, ואל ניצור כאן בעיה במקום שאיננה קיימת, רק משום שקרה משהו. החוזה עם תומר כחווזה היה בסדר גמור.

יש בעיה של חוזים כפולים.

ב. טואב:

אם רשות מקומית איננה רוצה לנהוג בסדר - היא תנהג כפי שנוהגת גם אם

מר רותם:

החוק הזה יהיה קיים.

אני חוזר ומבקש מחברי הוועדה לא להגזים. אנחנו עושים כאן נסיון; ייתכן שנכלול בתקנות סוגים של עסקאות שכעבור שלושה חודשים נבקש להוציאם, ולא ייתכן שבכל מקרה כזה צריך יהיה לבוא לכנסת ולבקש שינוי החוק. מה גם שלחברי הוועדה יש תמיד אפשרות להזמין את השר ולבקש ממנו הסברים, ולא צריך דווקא כאן להגביל את השר. אני מציע אפוא לסמוך על השר, אפילו ללא צורך באישור ועדת הפנים לתקנות שהשר יתקין.

מר לפיד:

נצטיירה כאן תמונה כאילו האישור של היועץ המשפטי לעסקאות עלול רק לסבך ולהכביד, ואילו ההיפך הוא הנכון. לפעמים הדרישה של מחלקות העיר והפקידות לאישור של היועץ המשפטי גדולה יותר מכפי שאנחנו מעוניינים, משום שאז האחריות מבחינת החוק היא על היועץ המשפטי. למעשה, כל חוזה בכתב עובר היום את עינו הפקוחה של היועץ המשפטי, ולא תהיה בכל הכבודה. כל היתר בניה חייב להיחתם ע"י מהנדס העיר, ואין בכך הכבדה. אין אפוא כל סיבה לכך שכל חוזה ייחתם ע"י היועץ המשפטי. אני מציע אפוא לכתוב בחוק שכל חוזה בכתב יהיה טעון חוות דעת של היועץ המשפטי.

א. יריב:

כעקרון אני תומך בהצעה שלא ניכנס בחוק יותר מדי לפרטי העבודה של שר הפנים. אבל יחד עם זה עלינו לקבוע בחוק עקרונות. אם אנו אומרים שהשר יקבע תקנות ("יקבע", לא "רשאי לקבוע") - זה עונה לענין, ולא צריך להיכנס ליחיד פירוט.

מחליטים: 1. סעיף 6 ינוסח כדלקמן: "שר הפנים יקבע בתקנות, באישור ועדת הפנים של הכנסת, סוגי עסקאות שרשות מקומית לא תתקשר בהן אלא לאחר שקיבלה על העסקה חוות דעת משפטית בכתב".

הסתייגות: ב. טואב.

2. להוסיף "סעיף 6" בסעיף 9 לחוק (סעיף 6 ייכנס לחוקף כעבור ששה חודשים).

סעיף 7

מר רותם:

גם בסעיף זה אנו עומדים על הנוסח המקורי כפי שמופיע בחוברת הכחולה. הסעיף הזה נוגע לכל הרשויות המקומיות בארץ, לכפר הקטן ביותר כמו לעיר הגדולה, ולא ייתכן שלכל דיוני המועצה והוועדות יוזמן היועץ המשפטי. ו"יוזמן" פירושו שאכן גם יבוא, דבר שיתבטא אח"כ בחשבון שעות נוספות, אש"ל וכו'. משום כך אנו מציעים לומר כאן ששר הפנים יהיה רשאי לקבוע בתקנות - רשאי, לא חייב - סוגי הדיונים שאליהם חובה להזמין את היועץ המשפטי.

ב.צ. קשת:

מר רותם חושש שמא יבוא היועץ המשפטי לכל ישיבה דישיבה, ולו הקצה ביותר. ואילו אני חושש שהוא לא יופיע כלל. משום שלי ברור שהיועץ המשפטי לא יעמוד ב-80% של הזמן, ולא ייתכן לחוקק חוק שלא יעמוד במבחן המציאות. יש ועדות שישבות בזמנים מקבילים במקומות שונים, והתוצאה הראשונה תהיה שהיועץ המשפטי יהיה זקוק לחמישה עוזרים. אי-אפשר לקבוע חובה כזאת ללא סיוג של הסעיפים העומדים לדיון. סעיף כזה לדעתי רק יבייש את המחוקק ואת אלה שיצטרפו ליהנות מן הייעוץ המשפטי של היועץ. מכאן שאני מבקש לשמוע מה דורש משרד הפנים בחובה, מה הם סוגי הדיונים הספציפיים שבהם הוא רואה חובה להזמין את היועץ המשפטי: ועדת בנין ערים, ועדה לחוקי עזר וכו'. מכל מקום, לנוסח כפי שמופיע בחוברת הלבנה אני מתנגד.

י. בארי:

סעיף 7 לא בא. הטיל כל חובה על היועץ המשפטי, אלא הוא מקנה לו זכות: הזכות להשתתף באותם הדיונים שיראה לנכון להשתתף בהם ולהשמיע את דעתו. ייתכן שלא ישתתף ב-50% מן הישיבות שאליהן יוזמן, אבל לפחות ידע שהן מתקיימות ושהוא מוזמן אליהן. ולדעתי אין זכות לשלול ממנו זכות זו. משום כך מוצע הסעיף: היועץ המשפטי יוזמן לכל הישיבות. נכח בהן - תינתן לו הזדמנות להשמיע את דעתו.

היו"ר י. ארידור:

אני נוסה יותר לקבל את הנוסח שבחוברת הכחולה. אינני מבין למה לא להתיר להנהלת העיריה למשל להתכנס ללא נוכחות היועץ המשפטי. ייתכנו דברים שחברי ההנהלה רוצים לדבר עליהם בינם לבין עצמם.

מר לפיד:

בעיריית ת"א יושב היועץ המשפטי בכל ישיבות ההנהלה.

היו"ר י. ארידור:

איננו דנים כאן בחוק לעיריית ת"א. להנהלת העיריה צריכה להיות אפשרות לנהל דיונים פוליטיים ללא נוכחות היועץ המשפטי. לכן נראה לי הנוסח הלבן חריג במקצת.

א. גיבלבר:

בענין זה אנחנו יכולים להגדיר הגדרה ברורה: היועץ המשפטי יוזמן לישיבות המועצה, לישיבות ועדת הכספים, ועדת המכרזים וועדת בנין ערים, ולכל יתר המוסדות - יוזמן אם יהיה בישיבה ענין הנוגע לייעוץ משפטי.

ז. מליון:
ח'כ כבר דיבר על חוסר האפשרות לבצע את הסעיף כפי שמוצע בנוסח הלבן. התוצאה תהיה למעשה שהיועץ המשפטי יקבע את מועדי הישיבות של המוסדות השונים של הרשות המקומית לפי זמנו הפנוי.

י. בארי:
לא. הוא לא חייב לבוא לכל הישיבות, אלא לאלו שיראה לנכון.

ז. מליון:
כל ראש עיר יהיה מעוניין שהיועץ המשפטי שלו ישתתף בישיבות. מה גם שיש באמת ישיבות של הנהלת העיר שיש בהן דיונים פוליטיים שאין בהם מקום ליועץ המשפטי.
יש ועדות סטטוטוריות שנקבעו בחוקים שונים, ולא דווקא ועדות חובה, אלא למשל ועדות לפי חוק התכנון והבניה. אולי אפשר אפוא לפרט ולומר שהיועץ המשפטי יוזמן לישיבות של כל ועדות החובה והוועדות הסטטוטוריות.

ה'ר. י. ארידור:
מר רותם מציע מספר נושאים שייקבעו במפורש בחוק, שלדיונים בהם תהיה חובה להזמין את היועץ המשפטי, ושעליהם יוסמך שר הפנים להוסיף נושאים נוספים בתקנות.

מר רותם:
אני רוצה לה כיר לחברי הכנסת שכבר קיבלנו סעיף לפיו השר יקבע בתקנות את כל החוזים שיהיו טעונים אישורו של היועץ המשפטי. כאן מכוונים כבר אפוא מרבית דיוני המועצה שהיועץ המשפטי חייב לחוות דליהם דעה. למעשה משתתף היועץ המשפטי כמו גם המהנדס והרווא בישיבות המועצה. אשר לוועדת הכספים - כאן חשוב יותר הגזבר מאשר היועץ המשפטי. משום כך הייתי מציע לומר שהיועץ המשפטי ישתתף בישיבות שבהן דנים על חוקי עזר במועצה, בישיבות של ועדת בנין ערים ובישיבות של ועדות מכרזים. את יתר הדברים נשאר לשר הפנים לקבוע לפי שיקול דעתו.

מר לפיד:
אני הייתי מרחיב את הדיסיון שהציע מר רותם. אין כמעט ישיבת מועצה שלא מתעוררת בה בעיה חוקית, ולו גם לגבי נוהל התכנון, שהוא מסובך. מה שנוגע לתכנון ובניה - הדברים המסובכים מתעוררים דווקא לגבי תכנון, ולא דווקא לגבי היחרי בניה. גם בוועדות הכספים נראה לי שהיועץ המשפטי צריך להשתתף, כי רוב ההתקשרויות החוזיות להלוואות ולעסקאות נעשות שם. כן הייתי מציע להוסיף את ועדת הנכסים בין הוועדות שחובה להזמין אליהן את היועץ המשפטי, כיוון ששם נדונים כל ענייני המקרקעין הנכסטים של העיריה.

ב.צ. קשת:
ההתייחסות צריכה להיות לא לנושא הנדון, אלא לוועדה מסויימת. אינני רוצה שייאמר כי לדיון בנושא פלוני יוזמן היועץ המשפטי, אלא שלוועדה מסויימת הוא יוזמן, גם אם יזדמן פעם לדיון שאיננו מעניין אותו באותה ועדה. כי בישיבת מועצה יכולה להתעורר לפתע בעיה משפטית בלתי צפויה. יחד עם זה, אני מוכן להוסיף סמכות לשר הפנים להוסיף ועדות נוספות על אלו שנקבע כאן (להוסיף, לא לגרוע).

מר רותם:

אני מבין שרוצים לשמור מפני עשיית דברים בלתי חוקיים ברשויות המקומיות. אבל צריך לסייג זאת לגופים שמחליטים על דברים בפועל. גם לוועדת הכספים וגם לוועדת האחרות אין סמכות להצביע על ביצוע ובררים בפועל, אלא הדברים שמחליטים בהם שם חייבים לבוא למליאת המועצה להכרעה. רק למועצת העיריה, לוועדת בנין ערים ולוועדת המכרזים יש סמכות של החלטה בפועל. חברי כנסת מתרעמים יום וילילה על לבזבז כספים במסק הציבורי, ואילו כאן באים להוסיף עילה לקבל לעבודה עוד כמה יועצים משפטיים שישתתפו בכל הישיבות. ואחם יכולים להיות בטוחים שהיועץ המשפטי יבוא לכל ישיבה שיוזמן אליה, כי אחרת האחריות תיפול עליו. מוטב אפוא לכתוב סעיף אחד כולל: ראש רשות מקומית לא יחתום על שום מסמך שלא קיבל עליו חוות דעת של היועץ המשפטי, ובזה אפשר לגמור את החוק, ואין צורך בכל הפירוט הזה. אני מציע להשאיר משהו גם לאחרייתו של ראש הרשות, שהוא אחראי למסק הזה. ולמה לנו כל המנגנונים המיותרים?

א. גיבלבר:

לאחר שקבענו ששום עסקאות בעלות ערך לא ייעשו ללא חוות דעת של היועץ המשפטי - אין עוד צורך לדרוש את נוכחותו של היועץ המשפטי בישיבות של ועדת הכספים. משום כך אני מקבל את הצעת מר רותם, לחייב את הזמנת היועץ המשפטי לישיבות המועצה, ועדת המכרזים וועדת בנין ערים, והיתר לפי תקנות שיתקין השר.

מר לפיד:

הצטערתי לשמוע את דבריו של מר רותם, מהם מתקבל רושם שהיועץ המשפטי יבוא לישיבות הוועדות על-מנת לשתות תה ולהגיש חשבונות אש"ל. אנחנו עושים עבודה עצומה ללא כל חישוב של שעות, בלי לקבל שכר שעות נוספות, וזה פוגע לשמוע גישה כזאת מפי האדם הממונה על הרשויות המקומיות במשרד הפנים.

אינני יודע בכמה ישיבות של ועדת

הכספים או של ועדת המכרזים השתתף מר רותם באחרונה. אנחנו נאנסים ממש לעתים לבוא לישיבות אלו של ועדות שבהן צחתכות מרבית העסקאות הכבדות של העיריה. גם אם ההצעה הפורמלית נערכת במועצת העיריה - כשהדבר מגיע לשם החוזה למעשה כבר ערוך ופנוסח, כי הדברים המפורטים נערכים בוועדה. היועץ המשפטי הוא בסך הכל יועץ; אפשר לקבל את עצתו ואפשר לא לקבלה, ולא צריך לראותו כמין רביזור שעומד ומפקח על ראש העיר. חשוב מאד לאפשר לו להשמיע את דעתו באותן ועדות שהזכרתי.

ד. ברזילי:

הנחת יסוד צריכה להיות שאף ראש רשות איננו רוצה לעבור עבירה, ואת כל העסקאות הוא רוצה לעשות במסגרת החוק. הנחה נוספת: אם איננו כזה - גם יועץ משפטי שיהיה רביזור לא ישנה אותו.

ועדת נכסים איננה ועדת חובה

בעיריות, ולמה לקבוע כאן בחוק ועדה שאיננה ועדת חובה? בעיריית חדרה למשל הנושא של נכסים בדרך בוועדת הכספים. אני כשלעצמי חושב שבוועדת הכספים חשוב שישיב היועץ המשפטי בכמה מן הישיבות, ובישיבות אחרות אין נוכחות חיונית. אני חושב שגם בוועדת קניות חשוב שישיב היועץ המשפטי. יש רשויות שיש בהן ועדה לחוקי עזר. גם שם חשוב שישיב היועץ המשפטי. והיות ובמסגרת החוק יש מספר קטן מאד של ועדות שהן ועדות חובה, ולעומתן יש ועדות רבות שהרשות קובעת ושהן למעשה נחתכים הדברים - אני מציע לקבוע כחובה להזמין את היועץ המשפטי לישיבת המועצה, לישיבות ועדת המכרזים ולישיבות ועדת בנין ערים, ולהוסיף: ובכל ועדה נוספת ששר הפנים ימצא לנכון.

אני גם מציע לוטר שבמקרה שהיועץ

המשפטי מוזמן לישיבה ואיננו יכול להופיע - יוכל לשלוח חוות דעת בכתב.

היו"ר י. ארידור:

אני מבין שאין התנגדות להוסיף למה שנקבע כאן בסעיף גם שר הפנים יוסמך להתקין תקנות לגבי חיוב נוסף, ללא צורך באישור ועדת הפנים.

מה שנוגע לישיבות שאליהן חובה להזמין את היועץ המשפטי - אני מבין שאין חילוקי דעות לגבי החובה להזמין לישיבות המועצה, ועדת בנין ערים וועדת המכרזים.

י. בארי:

אני מציע להוסיף גם את ועדת הכספים. שמענו למשל שבחדרה ענייני הנכסים

נדונים בוועדת הכספים.

ב.צ. קשת:

שמענו את מר לפיד האומר שוועדת הכספים איננה יכולה לתפקד כראוי בלי היועץ המשפטי, ואת מר רותם הטוען שאין צורך ביועץ המשפטי בוועדת הכספים. היכן האמת? לי אישית נראה שטוב שהיועץ המשפטי ישב בישיבות ועדת הכספים. אבל מר רותם טוען קטיגורית שאין צורך בכך.

מר שפט:

האמת היא שוועדת הכספים היא ועדת חובה, ולכן היא קיימת תיאורטית בכל רשות מקומית. בח"א למשל ועדת הכספים היא מועצה-זוטא. שם נחתכים בדיון טרומי כמעט כל העניינים שבאים למועצה. אבל לא כך הדברים במועצות אחרות. מכל מקום, לי נראה שאם יוחלט שהיועץ המשפטי חייב להיות נוכח בישיבות המועצה - אותו דין צריך לחול גם על ועדת הכספים.

מר רותם:

לא אמרתי שאין צורך שבדיונים מסויימים בוועדת הכספים ישתתף היועץ המשפטי. גם לא אמרתי שהוא מיותר בכל מיני דיונים במועצה. אלא אמרתי שאין זה הגיוני לכלול זאת כחובה בחוק. בפרט לאחר שהחלטנו כאן בסעיף קודם שכל חוזה חשוב חייב בחוות דעת של היועץ המשפטי, ואם כך - הוא ממילא יוזמן לדיונים עליו. אבל להטיל זאת כחובה להזמין אותו לכל ישיבה - זה מיותר.

ועדת הכספים אמנם היא ועדה סטטוטורית, אבל יש לה סמכות רק להמליץ לפני המועצה. כל ההחלטות חייבות לקבל אישור המועצה, והיועץ המשפטי יכול להטיל במועצה וטו על כל החלטה של ועדת הכספים שנתקבלה ללא נוכחותו.

ב.צ. קשת:

מוטב שישפיע בישיבות הוועדה, ולא כשהענין מגיע למועצה.

מר רותם:

אינני מתנגד, אבל למה לחייב להזמין אותו לכל ישיבה?

היו"ר י. ארידור:

בסעיף (ג) אני מציע לכתוב "או" במקום "לרבות" עובד שהסמך. אחרת עלול הדבר להתפרש כאילו היועץ המשפטי חייב לבוא בעצמו, עם כל צוות עובדיו, לרבות עובד שהסמך.

ב.צ. קשת:

מה פירוש "עו"ר שהסמך"?

ועדת הפנים ואיכות הסביבה
4.11.75

הסעיף הזה כולו חל אך ורק על
יועץ משפטי לפי סעיף 2(ב), כלומר

הי"ר י. ארידור:

יועץ משפטי שהוא עובד העיריה.

באותן רשויות שיש בהן יועץ משפטי
אחד והוא עובד בחצי מסדה ויצא

ד. ברזילי:

למילואים - מי ימלא את מקומו?

מדובר בחובה להזמין. הוא לא חייב
לבוא.

הי"ר י. ארידור:

צריך לאפשר לו לומר: אינני יכול
לבוא, אבל נא להתייעץ עם משרד
עו"ד.

ד. ברזילי:

לא הייתי מטיל חובה על העיריה
להזמין לישיבה עו"ד שאיננו עובד
העיריה. אם היועץ המשפטי יצא למילואים - תימצא אפשרות אחרת של
התייעצות.

הי"ר י. ארידור:

אני מציע למחוק בכלל את סעיף 7(ג).

א. גיבלבר:

האם ברור מנוסח הסעיף (ג) שמדובר
רק בעיריות שיש בהן 50 אלף תושבים
ומעלה?

ז. מלינו:

בהחלט. מדובר על יועץ משפטי לפי
סעיף 2(ב), כלומר בעובד העיריה.
והחובה להעסיק עובד עיריה כיועץ משפטי חלה רק על רשויות מ-50 אלף.

הי"ר י. ארידור:

לדברי ח"כ גיבלבר: דווקא משום
שחייבנו הזמנת היועץ המשפטי לישיבות של מספר מוסדות אני חושב שצריך
לאפשר לו לשלוח מישהו במקומו. אם אין לו עוזר - הוא לא ישלח אף אחד,
אבל צריך לאפשר לו לשלוח מישהו אם ימצא לנכון.

אם כן, אני מציע לכתוב: "או אחד
מעוזרי", ואולי להוסיף: בתנאי
שהעוזר הזה יהיה עו"ד. ולא להסתפק רק ב"עורך-דין". אחרת יוכל היועץ
המשפטי לשלוח עו"ד עובד העיריה שעובד במחלקה אחרת אבל הוא במקרה
עורך-דין.

א. גיבלבר:

אם אין ליועץ המשפטי את מי להסמין
- הוא לא יסמין אף אחד. אבל באותן
רשויות מקומיות שיש בהן כמה עורכי-דין במחלקת היועץ המשפטי צריך
לאפשר ליועץ המשפטי להסמין אחד מהם.

הי"ר י. ארידור:

אני מציע להוסיף בסעיף 7(ג) את
המלים "לענין חוק זה". אחרת אפשר
יהיה להניח שבית-הדסעפים הכוונה שחייב היועץ המשפטי לחתום אישית.

מר לפיד:

היו"ר י. ארידור:
 סעיף 6 מדבר על חוות דעת של היועץ המשפטי, אלא על חוות-דעת משפטית. הוא לא נראה לי בעל חשיבות עקרונית, אבל אינני מתנגד לקבל את הצעתו.

מר גלס:
 אני הייתי מציע לנסח את סעיף 7 (ג) לא כסעיף של הגדרה אלא כסעיף של להסמין עו"ד עובד משרדו לייצג אותו הסמכה: "היועץ המשפטי כאמור ושאי לענין מסויים או לסוג עניינים".

היו"ר י. ארידור:
 אני מציע להסמין את יו"ד הוועדה ביחד עם היועצים המשפטיים שלנו למצוא את הנוסח המדויק בהתאם לעקרון שהציע מר גלס: סעיף של הסמכה במקום סעיף של הגדרה.

מחליטים: 1. לפרט בחוק את המוסדות הנאים שלישיבותיהם חובה להזמין את היועץ המשפטי: מועצת העיריה, ועדת המכרזים, ועדת בנין ערים, ועדת הכספים.

זכות הסתייגות: משרד הפנים (לא לכלול ועדת הכספים)

2. סמכות לשר הפנים להתקין תקנית נוספות, (ללא צורך באישור ועדת הפנים).

3. להסמין את יו"ד הוועדה ביחד עם היועצים המשפטיים למצוא נוסח חדש לסעיף 7 (ג) ברוח הצעתו של מר גלס: שהסעיף ינוסח לא כסעיף-הגדרה אלא כסעיף-הסמכה.

סעיף 8

מר רוטם:
 הסעיף מדבר על "יועץ משפטי של רשות מקומית", ואני מבקש להוסיף: "שאיננו עובד הרשות המקומית". כי יועץ משפטי שהוא עובד של הרשות ממילא מכוסה ע"י סעיף 5.

ב.צ. קשת:
 אבל אז עלול להתפרש שכאילו יועץ משפטי שהוא כן עובד העיריה - מותר לו לייצג לקוחות פרטיים וכו'.

י. בארי:
 אפשר לכתוב: "יועץ משפטי, בין אם הוא עובד העיריה ובין אם איננו עובד העיריה". אין זה גורע ממה שנאמר בחוק אחר.

מר רוטם:
 לגבי מי שהוא עובד העיריה כבר סייגתם זאת בסעיף 5, ואילו סעיף 8 בא רק להוסיף, לגבי יועצים משפטיים שאינם עובדי עיריה.

ז. מליון:
לדעת, לאחר ששיניתי את הנוסח של סעיף 5 לעומת החוברת הכחולה, לא ייתכן עכשיו בכלל יועץ משפטי ברשות מקומית שאיננו עובד הרשות.

הי"ר י. ארידור:
לא. בסעיף קודם קבענו שיכול להיות יועץ משפטי של רשות מקומית גם שאיננו עובד הרשות. למשל: ברשות מקומית קטנה שאיננה חייבת להחזיר יועץ משפטי כעובד העיריה עפ"י החוק, או ברשות גדולה שיש בה יועץ משפטי אבל היא מעסיקה גם עו"ד מבחוץ, (אם כי החוקר יועץ משפטי שייך לעובד העיריה). לדעת, סעיף 8 כפי שמוצע בנוסח הלבן, ללא כל תוספת, חל על כל סוגי היועצים המשפטיים, גם על אלה שהם עובדי הרשות במשרה מלאה או חלקית וגם על אלה שאינם עובדי הרשות.

מר שפט:
יש טעם בדבריו של מר מליון אם אתה משווה את הנוסח-הלבן לנתסח-הכחול שבו נאמר בסעיף 2: "רשות מקומית רשאית למנות עו"ד ליועצה המשפטי", מבלי לשאול אם הוא עובד הרשות או לא. אבל לאחר שהוחלט לשנות את נתסח סעיף 2 ולכתוב "רשות מקומית חייבת בקבלת יועץ משפטי" - ייעוץ משפטי יכול להינתן גם ע"י עו"ד שמחוץ לרשות, ולא ברור כלל מה מעמדו. ואני חושש מפני פירושים של ביהמ"ש העליון. אולי כדאי אפוא שנפרט יותר למה אנו מתכוונים בסעיף 8. אני מבין שהכוונה היא שההגבלה תחול על כל היועצים המשפטיים, גם על עובדי הרשות וגם על אלה שאינם עובדי הרשות, ואין זה מזיק גם אם הדבר מכוסה כבר בסעיף קודם להוסיף זאת גם כאן. השאלה נשארת רק לגבי עורכי-דין מן החוץ שמועסקים באורח ספורדי, לתפקידים חד-פעמיים.

מר גלט:
עליהם זה לא חל. מוטב באמת לומר: מי שהוא בדרך קבע יועץ משפטי של רשות מקומית.

ז. מליון:
ברשות של 50 אלף תושבים ומעלה ברור שהיועץ המשפטי חייב להיות עובד הרשות. לפי סעיף 4, גם בעיריה קטנה, במידה והיא מעסיקה יועץ משפטי, הוא חייב להיות עובד הרשות. פירוש הדבר שלא יכול להיות יועץ משפטי שלא מבין עובדי הרשות.

הי"ר י. ארידור:
יכול להיות, ברשויות מקומיות קטנות, וגם ברשויות גדולות, נוסף על היועץ המשפטי שהוא עובד הרשות.

מר גלט:
אינני בטוח שזה ברור מנוסח החוק.

ד. ברזילי:
ברשות גדולה חייב היועץ המשפטי להיות עובד הרשות, והוא רשאי גם לבקש ייעוץ מגורם חיצוני, אבל היועץ המשפטי הוא עובד הרשות. בעיר של פחות מ-50 אלף תושבים יכול שיהיה היועץ עובד הרשות, במשרה מלאה או חלקית, ויכול שלא יהיה עובד הרשות. אם הוא עובד הרשות - חלות עליו החובות ממפורט בחוק. אם איננו עובד הרשות - לא חלות עליו החובות הללו. וכיוון שכך - בא סעיף 8 ואומר: מי שהוא יועץ משפטי, בכל אחת מן הצורות שהזכרתי, חלות עליו ההגבלות המפורטות בסעיף.

ועדת הפנים ואיכות הסביבה
4.11.75

רצייתי להוסיף שהאחיקה המקצועית
של לשכת עוה"ד מזנעת מעו"ד לפעול

מר לוי:

בצורה המפורטת בסעיף 8.

אני תומך בדבריו של מר ברזילי,
ומציע לאשר את סעיף 8 כמוצע בנוסח

היו"ר י. ארידור:

הלבן, ללא התוספת שהציע מר רותם, כיוון שהסעיף כמות שהוא מכסה את
כל האפשרויות.

השאלה היא הסנקציה. לא קבעתם כאן
סנקציה. השאלה היא האם על עבירה

מר גלס:

על הסעיף הזה יחול סעיף 142 של פקודת החוק הפלילי, לפיו אם אדם מפר
ביודעין הוראה של כל חוק הנוגעת לציבור - זוהי עבירה פלילית.

בהחלט.

היו"ר י. ארידור:

מחליטים: לאשר סעיף 8 כמנוסח בטופס-הלבן

סעיף 9

מחליטים: לאשר סעיף 9 כדלקמן: "תחילתם של סעיפים
2(ב), 4, 5 ו-6 - בתום ששה ח"שים מיום
פרסומם של חוק זה".

סעיף 10

הובא לתשומת לבי כי יש עיריות
גדולות הקשורות בחוזה לספד שנים,

מר רותם:

חוזה מחייב, עם עו"ד מן החוץ, למרות שהן ערים בנות 50 אלף תושבים
ומעלה. מה הדין? הן אינן יכולות להפר את החוזה.

הן לא צריכות להפר את החוזה. החוק
מחייב אותן להוסיף יועץ משפטי

היו"ר י. ארידור:

כעובד הרשות, ויהיו שנים עד לסיום החוזה.

אני מציע לכתוב בסעיף זה "עו"ד
שהוא עובד רשות מקומית", במקום "עובד רשות מקומית" בלבד.

מר גלס:

לא ייתכן אחרת. לפי לשכת עוה"ד
לא יכול להיות יועץ משפטי שאיננו
עו"ד.

היו"ר י. ארידור:

מה קורה אם ברשות מסויימת נוצר
מצב שאיננו עומד בתיאום עם החוק?

למשל: יועץ משפטי שעובד ברבע-משרה, שעובד לא בתיאום עם הוראות
החוק הזה, ובכל זאת רואים אותו כאילו נתמנה לפי החוק הזה.

אפשר לומר "כפוף להוראות חוק זה".

מר לפיד:

ד. ברזילי:

לדעתי אין מקום לסעיף הזה כולו. הוא בא לתת הגנה לא לרשות המקומית אלא לעובד הרשות, ולא כאן המקום לכך. אם יש ברשות כלשהי עו"ד שאיננו עובד טוב והרשות יכולה עכשיו להיפטר ממנו - למה לא לאפשר לה את הדבר? אם הוא מתאים - ישאירו אותו על כנו. אם לא - יפטר אותו, וועד העובדים ידאג להגנה על זכויותיו.

מר שפט:

אינני מסכים למחוק את הסעיף. יש מקומות שיש בהם יועץ משפטי והן מחכות זמן רב להפעלת הסעיף הזה. ובפרט שהחלטנו שסעיף 2 (ב) יחול רק כעבור ששה חודשים. סעיף כזה קיים בחוקים רבים אחרים, ואינני רואה טעם לסטות כאן מן הנוהג הזה.

ב.צ. קשת:

אם לא יהיה סעיף כזה בחוק - לא יתעוררו כל בעיות בקשר לעורכי-דין שעובדים עכשיו בעיריה. ע"י הכנסת הסעיף הזה אנו יכולים לעורר כל מיני בעיות.

מר לפיד:

עמדתו של מר שפט הייתה נכונה אילו מדובר היה בורכי מינוי ספציפיות ליועץ משפטי. כאן אין לו כל משמעות.

מחליטים: למחוק את סעיף 10.

סעיף 11

הי"ר י. ארידור:

סעיף זה יהפוך עתה לסעיף 10.

מחליטים: לקבל סעיף 11 כמוצע (הוא יהיה עתה סעיף 10).

ד. ברזילי:

נדמה לי שחסרה בחוק תשובה לבעיה שעלולה להתעורר: שמפרסמים מכרז, מחפשים יועץ משפטי - ואין משיגים. כפי שקורה היום עם המבקרים. יש חובה למנות מבקר עיריה, מחפשים, ואין מוצאים.

הי"ר י. ארידור:

יקרה מה שקורה עם בעלי תפקידים אחרים, מהנדס וכו'. יחפשו עד שימצאו.

עם סיום החוק אני רוצה להודות לחברי הוועדה, לחברי ועדת המשנה בראשותו של ח"כ בארי, ליועצים המשפטיים של משרדי הפנים והמשפטים, לנציגי מרכז השלטון המקומי ולנציגי המשפטי של עיריית ת"א שסייע לנו, ואני מקווה שהחוק הזה יתרום למטרה שכולנו שואפים אליה.